ॐ

श्रीमद्-आद्य-शंकर-भगवत्पाद-परंपरागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-कांची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शंकराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

सर्वज्ञात्म-स्मरणम्

Introduction to the Acharya

Shri Shankara Bhagavatpada established many Acharya Peeta-s in Bharata and in the end He established the Acharya Peetam called Moolamnaya at Kanchipuram as His moola sthanam. This is the kshetra where Devi Kamakshi known as Kamakoti resides eternally. As per the sayings "kalviyil karaiyilā kānchi" (Ta. "Kanchi of limitless learning") and "nagareshu kānchī", this shone as a great city and abode of all vidya-s. This is why the Acharya Peetam established by Him in this place is the Jagadguru Shankaracharya Shrimatam Samsthanam known as the Shri Kanchi Kamakoti Moolamnaya Sarvajna Peetam.

Of His shishya-s, Shri Bhagavatpada ordained Shri Sureshvara – who was senior in age, had performed many yajna-s, and was experienced in administration of wordly activities – as the supervisor of all Peetam-s and to guide the individual Peetadhipati-s of younger age in administrative matters. He especially instructed Shri Sureshvara to take care of Shri Sarvajnatma who

was the youngest of all and appointed as the uttaradhikari of His Moolamnaya Peetam.

It is appropriate that Shri Sarvajnatma was named thus as Shri Bhagavatpada had taken Him as shishya when He ascended the Sarvajna Peetam at Kanchipuram. Let us do anusandhana of the verses of pramana texts regarding the charitra of this Shri Sarvajnatmendra Sarasvati Shricharana, and some parts of texts composed by Him, and be the object of Guru Anugraha!

॥ श्री-शंकर-चरित्र-प्रमाण-ग्रंथेषु ॥

सर्वज्ञ-पीठमारोढुमुत्सेहे देशिकोत्तमः ॥
ततोऽशरीरिणी वाणी नभोमार्गाद् व्यजृंभत ।
भो यतिन् भवता सर्व-विद्यास्वपि विशेषतः ॥
कृत्वा प्रसंगं विद्वद्भिः जित्वा तानखिलानपि ।
सर्वज्ञ-पीठमारोढुमुचितं ननु भूतले ॥

~ चिद्विलासीय-शंकर-विजयः

उपयात्सु बुधेषु सर्व-दिग्भ्यः
प्रदिशन्नाशु पराभवं य एभ्यः ।
विधृताखिल-वित्-पदश्च कांच्याम्
अ-धृतार्तिः स दिशेत् श्रियं च कां-चित् ॥

~ श्री-सदाशिव-ब्रह्मेंद्र-विरचिता जगद्गुरु-रत्न-माला

ताम्रपर्णी-सरित्-तीर-वासिनो विबुधास्तदा ।
षड्-दर्शिनी-सुधा-वार्धि-पारदृश्व-गुणोन्नताः ॥
आगत्य तं देशिकेंद्रं प्रणिपत्येदमूचिरे ।
भिदा सत्यमिवाभाति त्वया त्वैक्यं निगद्यते ॥ ...
इति ब्रुवत्सु विद्वत्सु शंकराचार्य-देशिकः ॥ ...

श्रुति-स्मृति-पुराणोक्तैः वचनैरिति देशिकः ।
भेद-वाद-रतान् विप्रानाधायाद्वैत-पारगान् ॥
ततस्ततो विपश्चिद्भिः प्रणतश्चातिभक्तितः ।

~ चिद्विलासीय-शंकर-विजयः

श्रीमच्छंकर-देशिकेंद्र-भणितैर्भग्ने च भुग्नानने
ताते वर्धन-नाम्नि सार्धमनुगैः श्री-ताम्रपर्णी-चरैः ।
सर्वज्ञासनमारुरुक्षति गुरौ धीरं निवर्त्य श्रुतौ
डिंभः कोऽपि तमून-सप्तम-समो वादैररौत्सीत् त्र्यहम् ॥

~ बृहच्छंकर-विजयः

तुर्येऽहन्यथ शंकरोदित-समाधाने प्रशांते शिशौ
तातादेर्धुरि संयियंसति च तं दृष्ट्वाऽतिहृष्टांतरः ।
आ षष्ठादप एव भुंक्त इतरन्नाख्याति पृष्टोऽप्यसा
वोमित्येव गदत्यजस्त्रमिति तद्-वृत्तं च तातादवैत् ॥

~ बृहच्छंकर-विजयः

ज्ञात्वैनं सदृशाधिकारिणमधात् तं ब्रह्मदेशोद्भवं
प्राप्तानुज्ञमपि स्वतो जनयितुर्वाग्मी स वाचं-यमम् ।
आख्यामप्यकरोत् स तस्य च महादेवाभिधस्याग्रतः
सर्वज्ञाभिध-शंकरार्य इति यं स्वस्याथ पीठे न्यधात् ॥

~ बृहच्छंकर-विजयः

अथ निश्चित्य मनसा श्रीमान् शंकर-देशिकः ।
मठे श्री-शारदाभिख्ये सर्व-ज्ञं निदधन्मुनिम् ॥
सुरेश्वरं वृत्ति-कृतमंतिक-स्थं सदाऽऽदरात् ।
समं संस्थाप्य तस्मै स्वं वक्तुं भाष्यं समन्वशात् ॥

~ केरलीय-शंकर-विजयः

ततस्ततो विपश्चिद्भिः प्रणतश्चातिभक्तितः ।
गीत-वादित्र-निर्घोषैः जय-वाद-समुज्ज्वलैः ॥

आरुरोहाथ सर्वज्ञ-पीठं देशिक-पुंगवः ।
पुष्प-वृष्टिः पपाताथ ववुर्वाताः सु-गंधयः ॥

~ बृहच्छंकर-विजयः

कल्यब्दैश्च शरेक्षणाध्व-नयनैः (२६२५) सत्-कामकोटि-प्रथे
पीठे न्यस्य सुरेश्वरं समवितुं सर्वज्ञ-संज्ञं मुनिम् ।
कामाक्ष्याः सविधे स जातु निविशन्नुन्मुक्त-लोक-स्पृहो
देहं स्वं व्यपहाय देह्यसुगमं धाम प्रपेदे परम् ॥

~ प्राचीन-शंकर-विजयः

॥ श्री-कामकोटि-पीठ-परंपरा-विषयकेषु प्रमाण-ग्रंथेषु ॥

पुण्य-श्लोक-मंजरी

ताम्रा-रोधसि वर्धनात् समुदितः सन्न्यासितः सप्तमात्
प्रागेवात्म-विवाद-हृष्ट-मनसा श्री-शंकरेणैव यः ।
तत्-पीठे स-सुरेश्वरं समनयद् वर्षांश्च यः सप्ततिं
चत्वारिंशतमास्त स-द्वयमसावब्दान् स्वयं तन्मठे ॥ ८ ॥
आचार्य-प्रिय-पद्मपाद-चरणांभोज-द्वयी-सेवनाद्
ऊढ-द्वारवती-मठाय मुनये ब्रह्मस्वरूपात्मने ।
श्रद्धा-राद्ध-पदाय तत्त्वमतुलं चिन्मुद्रया निर्दिशन्न्
एवैक्यं समगान्निजेन महसा सर्वज्ञ-संज्ञो मुनिः ॥ ९ ॥
कल्यब्दैः स हयाग्नि-लोक-नयनैः (२७३७) वर्षे नले माधवे
लिल्ये कृष्ण-चतुर्दशीमनु महस्याम्नाय-शैलांतिके ।
ग्रंथैर्यत्-कलितैर्न्यदर्शि विशदं संक्षेप-शारीरक-
प्रख्यैरद्वय-सूत्र-भाष्य-गहन-च्छन्नः पदार्थोच्चयः ॥ १० ॥

जगद्गुरु-रत्न-माला

सलिलाशन एव यः स-लीलं
विलयं प्रापिपदार्हतान् सु-शीलः ।
सुम-हार-फणींद्रयोः स-दृष्टिः
सहि सर्वज्ञ-गुरुर्हियात् कु-दृष्टिम् ॥ ३८ ॥

जगद्गुरु-परंपरा-स्तवः

अपोऽश्नन्नेव जैनान् य आ-प्राग्ज्योतिषमाच्छिनत् ।
शिशुमाचार्य-वाग्-वेणी-रय-रोधि-महोबलम् ॥ ९ ॥
संक्षेप-शारीर-मुख-प्रबंध-विवृताद्वयम् ।
ब्रह्मस्वरूपार्य-भाष्य-शांत्याचार्यक-पंडितम् ॥ १० ॥
सर्वज्ञ-चंद्र-नाम्ना च सर्वतो भुवि विश्रुतम् ।
सर्वज्ञ-सद्-गुरुं वंदे सर्वज्ञमिव भू-गतम् ॥ ११ ॥

॥ श्री-सर्वज्ञात्म-वागमृतम् – संक्षेप-शारीरकम् ॥

ग्रंथारंभे प्रथमेऽध्याये

अनृत-जड-विरोधि रूपमंत-
त्रय-मल-बंधन-दुःखता-विरुद्धम् ।
अतिनिकटमविक्रियं मुरारेः
परम-पदं प्रणयादभिष्टवीमि ॥ १ ॥
स्वाज्ञान-कल्पित-जगत्-परमेश्वर-त्व-
जीव-त्व-भेद-कलुषी-कृत-भूम-भावा ।
स्वाभाविक-स्व-महिम-स्थितिरस्त-मोहा
प्रत्यक्-चितिर्विजयते भुवनैक-योनिः ॥ २ ॥
प्रत्यक्-प्रमाणकमसत्य-पराक्-प्रभेदं
प्रक्षीण-कारण-विकार-विभागमेकम् ।
चैतन्य-मात्र-परमार्थ-निज-स्वभावं
प्रत्यंचमच्युतमहं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ ३ ॥

औत्पत्तिकी शक्तिरशेष-वस्तु-
प्रकाशने कार्य-वशेन यस्याः ।
विज्ञायते विश्व-विवर्त-हेतोः
नमामि तां वाचमचिंत्य-शक्तिम् ॥ ४ ॥
आरंभाः फलिनः प्रसन्न-हृदयो यश्चेत् तिरश्चामपि
नो चेद् विश्व-सृजोऽप्यलं विफलतामायांत्युपायोद्यमाः ।
विश्वैश्वर्यमतो निरंकुशमभूद् यस्यैव विश्व-प्रभोः
सोऽयं विश्व-हिते रतो विजयते विघ्नेश्वरो विश्व-कृत् ॥ ५ ॥
वाग्-विस्तरा यस्य बृहत्-तरंगाः
वेला-तटं वस्तुनि तत्त्व-बोधः ।
रत्नानि तर्क-प्रसर-प्रकाराः
पुनात्वसौ व्यास-पयोनिधिर्नः ॥ ६ ॥
वक्तारमासाद्य यमेव नित्या
सरस्वती स्वार्थ-समन्विताऽऽसीत् ।
निरस्त-दुस्तर्क-कलंक-पंका
नमामि तं शंकरमर्चितांघ्रिम् ॥ ७ ॥
यदीय-संपर्कमवाप्य केवलं
वयं कृतार्था निरवद्य-कीर्तयः ।
जगत्सु ते तारित-शिष्य-पंक्तयो
जयंति देवेश्वर-पाद-रेणवः ॥ ८ ॥
गुरु-चरण-सरोज-सन्निधानाद्
अपि वयमस्य गुणैक-लेश-भाजः ।
अपि महति जलार्णवे निमग्नाः
सलिलमुपाददते मितं हि मीनाः ॥ ९ ॥
शक्तो गुरोश्चरणयोर्निकटे निवासात्
नारायण-स्मरणतश्च निरंतरायम् ।
शारीरकार्थ-विषयावगति-प्रधानं
संक्षेपतः प्रकरणं करवाणि हृष्यन् ॥ १० ॥

ग्रंथपूर्तौ चतुर्थेऽध्याये

विद्या-विग्रहमग्रहेण पिहितं प्रत्यंचमुच्चैस्तराम्
उत्कृष्योत्तम-पूरुषं मुनि-धिया मुंजादिषीकामिव ।
कोशात् कारण-कार्य-रूप-विकृतात् पश्यामि निःसंशयं
क्वासीदस्ति भविष्यति क्व नु गतः संसार-दुःखोदधिः ॥ ५३ ॥
पश्यामि चित्रमिव सर्वमिदं द्वितीयं
तिष्ठामि निष्कल-चिदेक-वपुष्यनंते ।
आत्मानमद्वय-मनंत-सुखैक-रूपं
पश्यामि दग्ध-रशनामिव च प्रपंचम् ॥ ५४ ॥
अद्वैतमप्यनुभवामि कर-स्थ-बिल्व-
तुल्यं शरीरमहि-निर्ल्वयनी-वदीक्षे ।
एवं च जीवनमिव प्रतिभासमानं
निश्श्रेयसोऽधिगमनं च मम प्रसिद्धम् ॥ ५५ ॥
अद्वैत-बाधक-मभून्मम यद्-द्वितीय-
मद्वैतमस्य बत बाधकमेव जातम् ।
मोहाद् द्वितीयमपबाधकमस्य, विद्या-
सामर्थ्यतो द्वय-निबर्हणमद्वितीयम् ॥ ५६ ॥
आश्चर्यमद्य मम भाति कथं द्वितीयं
नित्ये निरस्त-निखिलाशिव-चित्-प्रकाशे ।
आसीत् पुरेति, किमिमाः श्रुतयो न पूर्वं
येन द्वितीयमभवत् तिमिर-प्रसूतम् ॥ ५७ ॥
त्वत्-पाद-पंकज-समाश्रयणं विना मे
सन्नप्यसन्निव परः पुरुषः पुराऽऽसीत् ।
त्वत्-पाद-पद्म-युगलाश्रयणादिदानीं
नासीन्न चास्ति न भविष्यति भेद-बुद्धिः ॥ ५८ ॥
यस्मात् कृपा-पर-वशो मम दुश्चिकित्सं
संसार-रोगमपनेतुमसि प्रवृत्तः ।

त्वत्-पाद-पंकज-रजः शिरसा दधानः
त्वामा-शरीर-पतनादहमप्युपासे ॥ ५९ ॥
श्री-देवेश्वर-पाद-पंकज-रजः-संपर्क-पूताशयः
सर्वज्ञात्म-गिराऽंकितो मुनि-वरः संक्षेप-शारीरकम् ।
चक्रे सज्जन-बुद्धि-वर्धनमिदं राजन्य-वंश्ये नृपे
श्री-मत्यक्षत-शासने मनु-कुलादित्ये भुवं शासति ॥ ६२ ॥
भुजंगमांग-शायिने विहंगमांग-गामिने ।
तुरंगमांग-भेदिने नमो रथांग-धारिणे ॥ ६३ ॥